

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

ISU LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmadienis Monday, September 17, 1979

Nr. 216

MOKYTOJAS IS RUSIJOS PABEGO SVEDIJON

LIETUVOS PROBLEMOS JAV KONGRESE

Pavertusių Tautų Savaitės proga, JAV Kongrese liepos mėnesį buvo pasisakyta ir Lietuvos klausimu. Kalbėjusieji akcentavo dvi temas: Stalino-Hitlerio pakta ir politinius kalinius.

"Ar Sovietai dar laiko Molotovo-Ribbentropo pakta ir jo slapto protokolus tebegaliojančiais", klausė Kongreso atstovas Derwinski. "Pabaltijo tragedijos pradžia susiję su ta sovietų-nacių sutartimi, visiškai ignoravusia tautų ir žmogaus teisių principus. Europoje negali būti tikros taikos ir pastovumo, kol tie principai grubiai pažeidinėjami ir Pabaltijo bei kitiems Rytų Europos žmonėms neleidžiama pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise", pabrėžė Derwinski.

Kongreso atstovas Addabbo tvirtino, kad sovietų "menkos pretenzijos" Pabaltijo valstybės ir į dalį Lenkijos remiasi seniai panaikintu Molotovo-Ribbentropo pakto, sutartimi su nacių Reichu, kurio pranykimas nuo Antrojo pasaulinio karo daro tas pretenzijas gėdos šaltiniu laisvajam pasauliui.

"Congressional Record" leidinyje buvo išspausdinta Baltų Klimes Amerikiečių Jungtinio Komiteto (Joint Baltic American National Committee) deklaracija dėl Hitlerio-Stalino pakto.

Kongreso atstovė Millicent Fenwick, Helsinkio Komisijos narė, paminėjo Viktorą Petkų ir Balį Gajauską, kaip pavyzdinius "sąžinės kalinius": "Jie abu praleido daugiau kaip 30 savo gyvenimo metų kalėjimuose... už tai, kad jie skelbė nepriklausomybės idėją ir reikalavo, kad Lietuva būtų tautinai traktuojama".

Rezoliucijos projektą apie politinius kalinius (H. Res. 356) paskelbė Kongreso atstovas J. Kemp. Joje Sovietų Sąjungos, Bulgarijos, Jugoslavijos ir Rumunijos vyriausybės raginamos paleisti politinius kalinius, suimtus už "nekriminalinę veiklą", kaip ji aptariama Helsinkio sutartyse; SSRS ir "satelitinio valstybių" vadai raginami "oficialiai nepersiekti asmenų, kurie nori praktikuoti savo religiją, puoselėti savo kultūrinę tradiciją, ar išreikšti politines nuomones pagal Helsinkio sutarties nurodymus".

Rezoliucijoje minimi ir Balys Gajauskas, Algirdas Žyprė, Petras Plumpa, Vladas Lapiešis, Sergej A. Kovaliov ir Viktoras Petkus, "įkalinti už Helsinkio sutartimis įteisintą elgesį".

Visi šie pareiškimai išspaus-

dinti "Congressional Record" 1979 m. liepos 19 d. numeryje.

NEPASITENKINIMAS RUSŲ ANTPLDŽIU LATVIJĄ

Latvijos KP pirmasis sekretorius A. Voss patvirtino Pabaltijo savilaidinės spaudos tvirtinimus apie nepasitenkinimą rusų antplūdžiu į Latviją. Estiją ir Lietuvą.

Savo straipsnyje, išspausdintame sovietinės KP CK žurnale "Komunist" (1978 Nr. 14), jis taip rašė: "Mes negalime tylomis praesti pro vietininkiskus politikus ir tautinį siauraprotiškumą, kuris vis dar atspindi kai kurių žmonių pažiūrose ir nusistatymuose. Jie kartais nesugeba suprasti, kad komunistinė statyba neįmanoma be kuo glaudesnio politinio, ūkinio ir kultūrinio bendradarbiavimo ir be broliškos savitarpės visų SSSR tautų pagalbos. Pavyzdžiui, tokie žmonės kartais tvirtina, kad mūsų respublikoje neapsimoka prasidėti su tam tikru dideliu pramoniniu projektu ar statyti tą ar kitą jėgainę. Kodėl? Nes, sako jie, išdavoje padidėja ne latvių gyventojų skaičius." (Elta)

Klausinėja Elvis Presley gydytoja

MEMPHIS, Tenn. — Iki šio meto buvo kalbama, kad dainininkas Elvis Presley mirė dėl narkotikų, bet niekad nebūvo keliami viešumon tikrieji jo mirties faktai. Gydytojas G. Nichopoulos, artimas Elvis Presley draugas, kelis pareiškimus padarė mirties priežastis tyrinėjantjai komisijai, bet dabar jis turės aiškintis, kodėl jis priitaręs dainininkui labai nuodingų vaistų ir dar tokiomis didelėmis kiekiais. Jie uždrausti duoti ligoniams. Atrodė, kad daktaras turės aiškintis teisme. Prokuratura siekia, kad iš jo būtų atimtos teisės toliau praktikuoti mediciną.

Vakarių Iriano pakraščius užliejo didelės bangos, kai vandenyne vyko žemės drebėjimas, sukėles didelės bangas. Žmonės gali išsibėgi gyvybę tik dideliuose plaustuose, kuriuos artėjanti banga iskelia.

SENATORIUS HERMAN TALMADGE NETURI TEISĖS SAVAVALIJAUTI

KOMITETAS NUTARĖ VISUS DOKUMENTUS
PERDUOTI FEDERALINIAM TEISMUI

WASHINGTON, D.C. — Senato Etikos komitetas, išklausęs senatorių Herman Talmadge primetamus kaltinimus, turimus įrodymus duomenis ir leidęs pačiam senatoriui asmeniškai pasiaiškinti dėl primetamų kaltinimų, nutarė patį senatorių pasmerkti dėl nedoro elgesio su rinkiminiais pinigais, nutarė visą jo bylą perduoti federaliniam teismui, kad iš pagrindų klausimą išnagrinėtų ir paskelbtų sprendimą.

Senato komitetas perduos teisingumo departamentui visus dokumentus ir prašys teismą paskelbti sprendimą, kad atei-tyje panašūs dalykai nepasikar-

totų. Senatorius Talmadge labai nepatenkintas tokiu Senato Etikos komiteto sprendimu ir nutarimu federaliniame teisme bylą nagrinėti.

DAUGELIS LIUDIJO PRIESENATORIŲ

Senato Etikos komitete yra keli labai geri senatoriaus Talmadge draugai ir geri pažįstami. Senatorius Talmadge tikėjosi, kad jo padarytas paaiškinimas bus pripažintas teisėtu ir visas reikalus pasibaigs komiteto posėdyje. Jam labai nepatiko komiteto sprendimas pasmerkti senatoriaus elgesį ir visą reikalą, kartu su turimais dokumen-

tais, atiduoti federaliniam teismui.

Labiausiai senatorių Talmadge pakenkė jo žmonos liudijimas Etikos komitetui. Kurį laiką ji tvarkiusi senatoriaus piniginius reikalus, todėl jai visos operacijos yra gerai žinomos. Senatoriui nenaudingi ir kiti liudijimai.

Karčiausias žodžių senatoriui Talmadge tarė Etikos komiteto pirmininkas A. Stevenson. Jis pareiškė, kad komiteto nutarimas buvo padarytas vienbalsiai, 6 prieš 0.

Sen. Talmadge pasmerktas už tai, kad jis, gavęs daugiau 10 tūkstančių dolerių, turėjo pranešti Senatui, o jis to nepadarė. Jis gavo \$39,000 ir nieko neparašė. Sen. Talmadge išreikalavo savo išlaidoms \$43,435, bet pateiktam dokumentų tokiai sumai nedavė. Be to, jis nedavė teisingos ir tikslios rinkiminės kampanijos ataskaitos.

Be to, komiteto pirmininkas priminė senatoriui, kad jo elgesys privojo būti pavyzdinį ne tik visam Senatui, bet ir visam kraštui. Tokio pasmerkimo pagrindą ne vienas senatorius. Visi atidžiai laukė senatoriaus H. Talmadge bylos. Labiausiai viską atidžiai seks buvusi jo žmona, kuri Senato Etikos komitetui įteikė labai daug senatoriui kenkiančių dokumentų.

Maskva nenori aiškintis dėl Kubos

MASKVA, Rusija — Sovietų valdžios kontroliuojama spauda labai nepatenkinta rašiniais ir protestais prieš sovietų karių ir kuboje. Sovietų komentatoriai neaiškina, kuriam galui rusai pasiuntę brigadą karių į Kubą, ir kalėjimu, jis vis dėlto perėjo laiką 3.500 kareivių Okinavoje, o apie Taivaną laiko 60 įvairaus dydžio bazių.

PER SUOMIJĄ IR NORVEGIJĄ PAJĖGĖ PASIEKTI SVEDIJĄ

— NESU JOKS RADIKALAS, BET NORIU
PAGRINDINIŲ ŽMOGAUS TEISIŲ

STOCKHOLMAS, Švedija. — Dvidešimt aštuonių metų amžiaus mokytojas, mokytojavęs kelis metus Maskvoje, nelegaliai išėjo iš Sovietų Sąjungos, pasiekė Švediją ir prašo tremtinio teisės, kad iš Švedijos galėtų pasiekti Ameriką. Laukais, miškais ir kalnais jam teko keliauti 26 dienas, kol pasiekė Švedijos sostinę ir nutarė papasakoti savo odiseją iš Sovietų Sąjungos.

Švedų policijai mokytojas pasakė savo vardą ir pavardę, bet jis prašė policijai jo pavardės neskelbti, kad sovietai nepradėtų persekioti Maskvoje likusias jo motinos. Mokytojo pirmas vardas yra Aleksandras. Jis prašė, kad tokiu vardu jis būtų žinomas visuose pranešimuose, kol paaiškės jo teisinė padėtis.

Mokytojas Aleksandras pareiškė švedų pareigūnams, kad jis nesąs joks radikalas, nepriklauso jokiai organizacijai, bet nori turėti pačias pagrindines žmogaus teises, kurias žmonės turi visame pasaulyje, bet kurių neturi mokytojai Sovietų Sąjungoje. Jis pareiškė noro pasirinkti savo laisvę, bet nelaukti kol kiti jam pasakys, ką jis privalo daryti. Jis žinojo, kad jam bus labai sunku pasiekti savo tikslą, bet jis tikrai žino, kad Sovietų Sąjungoje jis visą laiką turės būti vergas, neturįs teisės spręsti apie savo likimą. Mokytojas žinojo, kad iš Rusijos turės išvykti nelegaliai, nes vyriausybė neduoda leidimo ir pinigų kelioms į užsienį. Rusai moka atlyginimą rubliais, kurie užsieniuose yra beverčiai.

Savo kelionę į užsienį mokytojas pradėjo geležinkelio į Murmanską, šiaurės Rusijoje esantį didelį susisiekimo centrą. Dabartinio metu Rusijoje žmonės gali naudotis keliu geležinkeliais. Mokytojas, pasirodęs ilgai keliu, nusipirko bilietą į rugpjūčio 19 dieną kartu su keliais, maišais apskrausčiusiais kėleiviais, per dvi dienas pasiekė Murmanską.

Niekas jo nesulaikė ir niekas jo neklausinėjo. Jis žinojo, kad iš Murmansko jam reikia pasiekti Verchne Tulonską, o iš ten jį keliauti kitais keliais į Vakarų Verchne Tulonską jam pavyko gauti guminį laivelį, kuris jį galėtų nešti į pietus ir į Vakarų Tubonos upe. Šia upe plaukęs 48 valandas, mokytojas pradėjo artėti prie Suomijos sienos.

Palikęs upę, jis keliavo dienomis ir naktimis. Šiaurės naktys buvo šviesios, miškuose jis galėjo ir uogu pasirinkti maišui. Žinodamas kryptį į Suomijos sieną, jis vengė žmonių ir Kuboje. Sovietų komentatoriai neaiškina, kuriam galui rusai pasiuntę brigadą karių į Kubą, ir kalėjimu, jis vis dėlto perėjo laiką 3.500 kareivių Okinavoje, o apie Taivaną laiko 60 įvairaus dydžio bazių.

Kruvinos kovos Salvadoro sostinėj

SAN SALVADOR, Salvadoras. — Praeitą penktadienį Salvadoro sostinėje įvyko kruvinas mušis tarp San Salvadoro policijos ir opozicijos ginkluotų grupės. Susisaulymo metu buvo nušauti trys žmonės, o 22 sunkiai sužeisti. Penktadienį opozicija susaukė 5.000 žmonių mitingą ir protestavo prieš vyriausybės savavalybę. Policijai neojėgus palaikyti tvarkos sostinėje, atvyko nacionalinės gvardijos nariai ir paleido šūvių į minią. Buvo paleisti šūviai ir į nacionalinę gvardiją.

JAV teiks pagalbą nukentėjusiems

MOBILE, Alabama. — Prezidentas, arteris, iš malūnsparnio apžiūrėjęs labiausiai nukentėjusius Mobile ir kitas apylinkes, išstikino, kad JAV vyriausybė turės teikti paramą nukentėjusiems Alabamos gyventojams.

Prezidentas Carteris pareiškė gubernatoriui ir kitiems pareigūnams, kad jis imsis priemonių paramai teikti. Vietomis uraganas išgriovė istisus kaimelius. Pirmon eilėn pagalba bus teikiama nukentėjusiems, dirbtuvėms ir gyvenamiesiems namams atstatyti.

Andrew Young tarsis su Yasir Arafatu

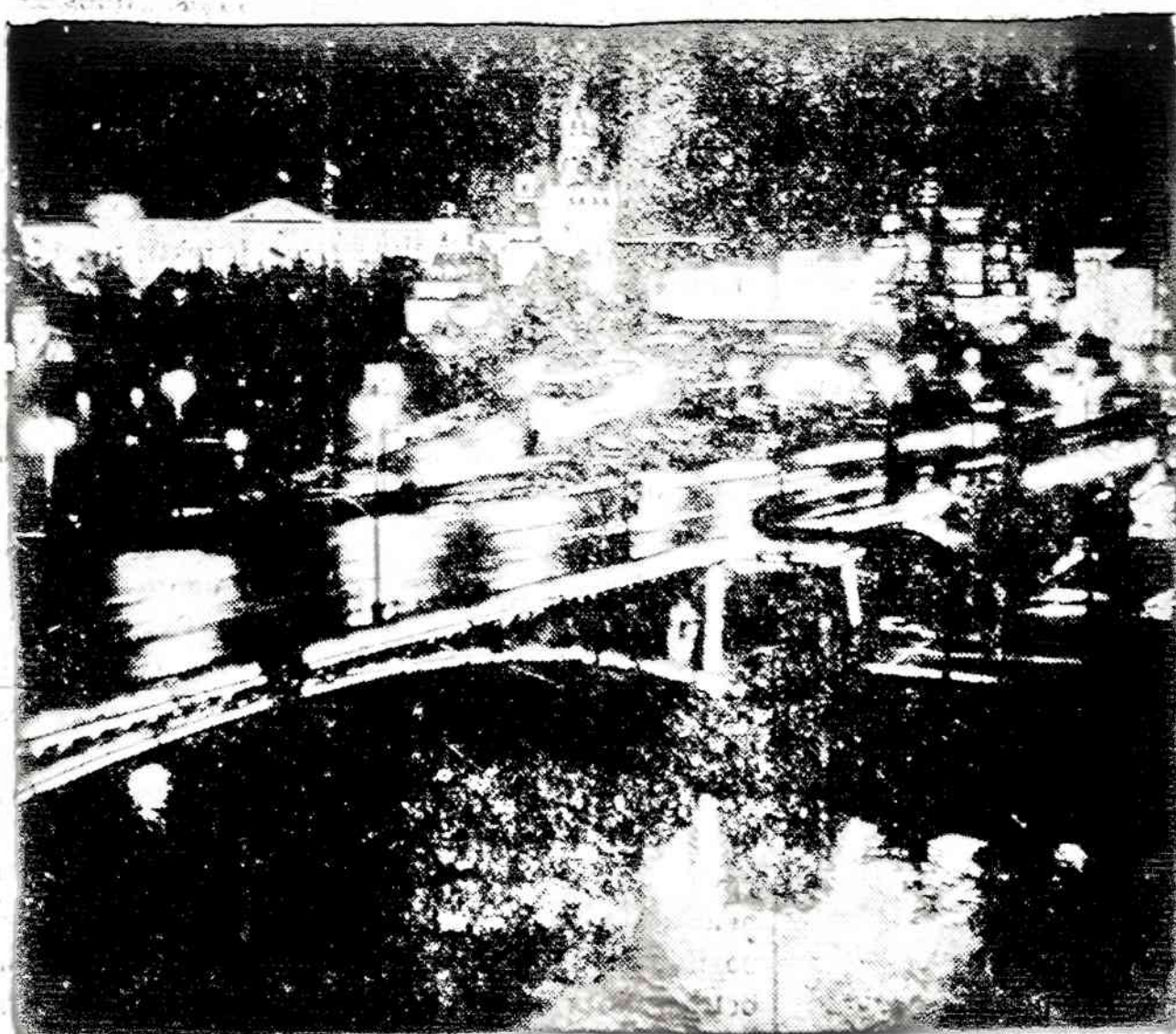
KAIRAS, Egiptas. — Andrew Young, buvęs JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų, leizė a atostogas Egipte. Jis kelias dienas svečiavosi pas Libijos diktatorių Chadafi. Iš ten atskrido į Egiptą, o vėliau skris į kitas arabų valstybes. Jis paskelbė, kad šiomis dienomis pasimatys su Yasir Arafatu, Palestinos Išlaivinimo Organizacijos (teroristų) vadu.

tikras, kad suomiai, įvairiais pasižadėjimais įpareigoti, jo nesumty ir neatiduotų sovietų valdžios atstovams. Suomijoje jis ejo miškais, tundromis ir laukais, vengdamas susitikti net ir priėjusiu. Mokytojas praėjo 250 kilometrų Suomijos miškais, sienais ir kimsynais.

Praėjus Suomiją, jis įžengė į Norvegiją, o ten jam jau nebuvo taip sunku pasiekti Švediją ir švedų sostinę Stockholmą. Švedų saugumo organams jis smulkiai išpasakojo savo kelionę ir josios tikslus. Jis prašė švedus duoti jam tremtinio teisės ir leisti jam bandyti iš Švedijos pasiekti Ameriką.

Jis nori pamatyti šai, kurioje pagrindinės žmogaus teisės yra jau pripažintos prieš 200 metų.

Visa švedų spauda aprašinėja mokytojo Aleksandro 2.600 mylių kelionę iš Maskvos į Stockholmą.

Maskvoje mokytojavęs 28 metų vyras per Suomiją ir Norvegiją pabėgo į Švediją ir nori pagrindinių žmogaus teisių.

KALENDORELIS

Rugsėjo 17: Kalumbas, Robertas Bel., Sigutė, Galvyda, Mantvinas, Kirnis.

Saulė teka 6:30, leidžiasi 7. Oras vėsus, vėjauojas.

PETRAS MATEKŪNAS

Ten, kur Franklinas D. Rooseveltas ir Frederickas William Vanderbiltas gyveno

New Yorko valstijoje yra labai idomių vietų, į kurias, ypač iš New York'ečiai, gali lengvai nuvažiuoti ir jas apžiūrėti. Tovių vietų yra net keletas, kaip Howe Taverns, Old Westbury Gardens, Hyde Park, kur gimė ir gyveno buvęs JAV prezidentas Franklinas Delano Rooseveltas ir Grand Central Railroad savininkas Frederick W. Vanderbiltas, nekaitant New Yorko miesto.

Ši kartą aprašysiu Hyde Park, kur gyveno ir mirė aukščiausiai paminėti vyrai. Abi tos vietovės viena nuo kitos nėra toli. Jas galima apžiūrėti per vieną dieną. Tai idomios vietos, kurias per metus aplanko tūkstančiai žmonių.

I. FRANKLINO D. ROOSEVELTO VIETOVĖJE

Franklino D. Roosevelto tėviškė yra Hyde Park netoli New Yorko. Vietovė graži ir paskendusi medžiuose, prie 9-to kelio. Pastatę mašiną aikštėje ir, nusipirkę bilietus, įėjome į sodų ribas. Pirmas mūsų visų tikslas buvo pamatyti Franklino D. Roosevelto kapą.

a) Franklino D. Roosevelto kapas

Prie jo kapo jau radome nemažą būrelį žmonių. Jis palaidotas prie Rožių sodelio. Kur jis palaidotas, tai tikrai graži amžino poilsio vieta. Iš visų pusių toji aikštė, neišskiriant ir Rožių sodelio, kurį mėgo jo motina, aplinkui apaugusi hamliko gyvatvėre. Pirmas kapas yra jo žmonos, o antras — Franklino D. Roosevelto. Už jų antkapių yra iš balto marmuro, paligo keturkampio išvaizdos, paminklas. Prie Roosevelto kapo kairės pusės į žemę yra įbasta

nedidelė JAV vėliavėlė. Kapai, kad jie išsiskirtų nuo pievos, apsėti skirtingos rūšies žole.

b) Franklino D. Roosevelto rūmai

Rūmai vidutinio dydžio. Juos pastatė jo tėvas. Jie buvo pastatyti ne iš karto, kaip jie dabar atrodo, bet dalimis plečiami ir modernizuojami. Galutinai jie buvo pertvarkyti 1915 m. pagal architektę Pranciškaus W. Hoppino projektą, gyvenusio New York'e. Rūmai nedideli, bet stilingi ir trijų aukštų, kuriuose atsispindi renesanso stiliaus dvasia. Jo fasade antrame aukšte yra nedidelis balkonėlis, keturių kolonų laikomas. Tarp tų kolonų yra į pirmą aukštą įėjimo rūmus durys.

Prie fasadinių durų yra siaura terasa. Šioje terasoje jis su savo motina sutikdavo svečius ar draugus bei kaimynus, kurie ateidavo jį pasveikinti po kiekvieno išrinkimo. Terasoje pastatyta vazoninės gėlės ir nedidelės trys patrankelės. Prie terasos, tiek iš vienos, tiek iš kitos pusės laiptų, esančių prie fasadinio įėjimo, apsodinta dekoratyviniais krūmais, o kitoje kelio pusėje, kuris prieina prie terasos, gražioje pievelėje auga vietomis medžiai, o rytinėje pusėje — natūralūs parkas. Rūmų balkone, kai mes buvome, plevėsavo keturios JAV vėliavos.

Gražiai įrengta ir rūmų viduje. Kambariai šviesūs ir vidutinio dydžio, išdekoruoti ir apstatyti seno stiliaus baldais. Kai kuriuose kambariuose yra įrengti marmuriniai židiniai, o jų sienose papuoštos portretais ir paveikslais.

Visi turistai į rūmus įleidžiami tik pro fasadines duris. Įeinama tiesiai į gana didelę salę.

Salė šviesi, jauki, apstatyta senovės baldais, iš kurių išsiskiria didelė ažuolo spinta, didelis bufetas, kurį nupirko James Rooseveltas 1869 m. Italijoje, 18 simtm. laikrodis, bronzinė Franklino D. Roosevelto statula, kurią dovanavo princas Paul Troubetzkoy 1911 m. (šiam biuste atvaizduotas Rooseveltas 29 metų), paukščių kolekcija, kurią jis surinko turėdamas 11 metų, daug paveikslų ir kitų idomių eksponatų.

Prie didžiosios salės, einant į kairę pusę, yra nedidelis kambarėlis, kuriame jo motina Sara Delano Roosevelt rašydavo, ar šiaip praleisdavo laiką. Prie šio kambarėlio yra trigubai didesnis už salę svečių kambarys, užiman visas pietines rūmų sparnas. Šiam kambariui ne tik skaitydavo ar žaidavo, bet taip pat priimdavo svečius. Pats kambarys yra šviesus, erdvus. Jo pietinėje dalyje yra veranda, kurios stogas paremtas keturiomis kolonomis.

Iš svečių kambario yra dvi durys į verandą. Kambariye stovi du marmuriniai židiniai, virš kurių pakabintas Isaac Roosevelto portretas, kuris ak-

tyviai pasireiškė per revoliucinį karą (Jį išpašė dail. Gilberto Stuart), o kitas, esantis virš dešinio židinio, James Rooseveltas, kuris buvo valstijos assemblymanas, miesto valdybos narys ir pirmasis iš šeimos, kuris apsigyveno 1819 m. Dutchess County, Pensilvanijoje. Be šių portretų, dar yra didelis portretas Franklino D. Roosevelto, kurį nupaisė Elena Emmet Rand 1932 m. Hyde Park, dvi su aukštomis atramomis kėdės, kurias jis gavo, kai jis buvo New Yorko valstijos gubernatoriumi, ir kiti baldai. Dešinėje pusėje, palikus svečių kambarį, yra Drezdano ir valgomasis kambariai. Abu šie kambariai, sudėjus kartu, bus maždaug salės dydžio. Prie valgomosios šiaurvakarinėje dalyje yra dar rūkomojo kambario, bet jis yra uždaras ir turistai negali apžiūrėti.

Drezdano kambarys varda yra gavęs nuo Drezdano sietyno (chandelier) ir židinio dalių, kuriuos James Rooseveltas 1866 metais nupirko Vokietijoje. Drezdano kambariye šoninės užuolaidos ir visi baldai attraukti tos pačios medžiagos, kurioje vyrauja gėlės, o grindys apdengtos Ambusso kilimu. Šis kambarys buvo sutvarkytas prieš atvykstant Anglijos karaliui ir karalienei. Prie vakarinės Drezdano kambario sienos yra portius.

Valgomajame kambariye stovi stalas, kėdės ir kiti valdai, kuriuose yra italių baldų stiliaus įtaka. Šiam kambariye įvykdavo tarp svečių pasikalbėjimai politiniais ir kitais klausimais, o rinkimo metu susirinkdavo jo šalininkai sekti rinkimų eigos. Tuomet kambarys, kaip teko girdėti, paskesdavo dūmuose nuo rūkymo.

Šiauriniame rūmų sparne yra virtuvė, tarnų kambarys, elevatorius, kuriuo pasikeldavo F. D.

Rooseveltas į antrą aukštą, kai jis nebegalėjo vaikščioti, sandėliukai ir vienas atskiras kambarys, kuriame jis buvo įrengęs "Summer White House" (į tą kambarį įeinama iš terasos). Šiam kambariye 1942 m. birželio mėn. 20 d. jis ir Winston Churchill pasirašė istorinį dokumentą dėl atominių bombų. (Bus daugiau)

PARTINIS BAROMETRAS

Okupuotoje Lietuvoje pasakojamas toks anekdotas: — Barometrinis spaudimas atsiranda tada, kai aukštesnės masės sleigia ir spaudžia mažesnes. Pasakyk, pagal kokį dėsnių tai atsitinka? — klausė Vilniaus universiteto profesorius studentą. Studentas atsakė: — Tai atsitinka pagal visą žinancijos komunistų partijos vėliausius principus.

— Kinijos vyriausybė įsteigė tris naujas ministerijas — teisingumo, užsienio reikalų, ir finansų.

KNOW YOUR HEART

Every hour your heart puts forth enough energy to heat a 150-lb. man to the roof of a 3-story building.

HELP YOUR HEART FUND
HELP YOUR HEART

Importuoti kristalai, parceliniai servizai, gintaro karoliai ir žiedai, China Bosental ir kitos dovanos.

Perkame pašto ženklus bei monetų kolekcijas, (Prekybininko-Estkos šeimos vedamas biznis)

PATRIA CO.

4207 S. Sacramento (kampas Archer ir Sacramento)
Tel. 247-5081

DIAMOND HEAD RESTORANAS

SAV. ZITA IR RICHARDAS SHELAUSTAS

Pietus vakarienė, užkandžiai — vienam, dviem ar dviems simtams. Amerikoniški, lietuviški ir japoniški valgiai — mergvakariams, vestuvėms, krikštyms ar laidotuvių užkandžiams.

Skambinkite Zitai arba Richardui.

Lobster \$7.95, Strip steak \$5.50, Butt steak \$4.95.

Kugelis, dešra, įvairūs žuvys, steikai, viščiukai, antys ir kitokie patiekalai.

Atsiras 7 dienas savaitėje nuo 11 val. ryto iki 2 val. po vidurnakčio.

8321 W. Columbus Drive, Chicago, Ill.

Atsiras 7 dienas savaitėje nuo 7-9 val. ir Redzic

Tel. 925-1678

LAPES ORDENAS

Ar kas nežino! Vilkas su lapėsnepe
nebuvo niekada draugai,
bet viena kartą draugiskumo sutartį sudarė:
ar gal dėl to, kad buvo sutarti laikai,
ar gyvas reikalas privarė.

Nauji draugai, kaip priderėjo,
tvirtiausiai kiti pasizadėjo,
ne tik ne jokiam reikale nekenkti,
be dar žiūrėti,
visais nagais ir dantimis padėti,
o savo širdis vis į gera lenkti.

Ar ilgai, ar trumpai po to gyveno,
netaip svarbu,
tiksliai abu,
kaip ir seniau, kiekvienas sau ieškojo pėno.

O kad laputė buvo pašlankesnė
ir sumanesnė,
tai buvo ir solesnė,
be to, dėl viso pikti,
kad kartais juodas vargas neįstiktų,
ir atsargų dar susidėjo.

Tik vilkas pastebėjo,
kad jo meilūs signataras,
ką daras, ką nedaras,
ir jo apygardą užėdinėja
ir niekdele išsineša zuikiuką
ar kokį kurapkiuką.

"Palauk!" pasakęs vieną kartą jai susuko:
"Sustok!" Bet lapė neatsisuko,
lyg būtų nęgirdėjus
ir nieko neregėjus.

Trumpai po to ji kviečiasi kaimyną
į savo kadugyną:
"Ateik bičiuli. Pasitarsim, pakalbėsime
ir naują gražią dieną vėl pratėsime."

Tasai nueina. Lapė priima meiliausiai
ir vaišina skaniausiai,
paduoda net zuikienos
iš vilko dobielienos!

O ragindama kasti, sako jam: "Kaimyne,
žinai, koks pašankus zuikys, kad ir mažytis.
Ir akys man apžlimba, kai imu jį vytiis.
Taip kartą ir į tavo ismūkav kelmyną.
Labai atsiprasau už tą apsirinkimą."

Ir dar meiliu, žodžiu
pasikalbėjus su svečiu,
aukščiausiąjį ordoną ji ima
ir sako vilkui: "Štai prašau priimti.
Si dovanėlė tau galės priminti
ištikimybę mano širdingiausią
ir mūsų sutartį švenčiausią,
kuri jau truks be galo."

Vilkei net širdis apsakė.
Su pagarba prie žemės uodegą prispaudė
ir kaklą ištisė, o laimės pilnos akys
padangėse laikos dievaitį gaudė
ir meiliai sakė:
"Tikiu, tikiu!"

Laputė jį maloniai apkabino
ir ordoną ant kaklo užkabino.
Bet tuo pačiu sykiu
ir gerklę vilkui prakabino.

(A. Giedrius, PASAKĖČIOS, gaustai iliustruotos,
175 psl., kaina \$2, gaunamos Naujienose.)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

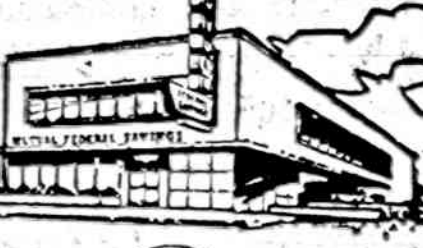
5%
yearly

SAVINGS ACCOUNT

Paid and Compounded Quarterly

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

America is the place that is made out of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years.

Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before.

You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Fund-a-Month plan where you bank.

Before you know it, your American dream will be a reality.

Now U.S. Bonds pay 5 1/2% interest when held to maturity of 8 years, 10 months (47, the first year). Bonds are redeemed if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.
Now Bonds mature in less than six years.

"IKAITĖ VILNIAUS AKMENYS"

(KOMENTARAI)

(Tęsinys)

Be deginimų, kaip kovos priemonė prieš jų apsauktus eretikus, jėzuitai buvo pamėgę užpildinti kitų religijų laidotuvių eisenas ir kartais, pagrobę lavoną iš karsto, tampė patyčioms Vilniaus gatvėmis. Jų pamokslai ir propagandinė literatūra buvo persunkta degančia neapykanta protestantams, kuri rado savo išraišką Kralikausko romane.

Tuomi nesibaigę pragaištinga jėzuitų veikla. Jie nukreipė sau pavaldų Zigmantą Vazą prieš Švediją, kad atstatius katalikybę Šiaurės Europoje; kiek vėliau prieš Maskvą, kad pajungus pravoslavus Romos bažnyčiai. Sukelti karai, greitai įgavę religinių karų charakterį, peraugo į visuotinę katastrofą ir mažai truko, kad Rzeczpospolita nebūtų buvusi paskandinta tvane. Nuo tvano išgelbėjo ne tiek skelbiamas Čenstachavos stebuklas, kiek kaimynų nesutikimas dėl Rzeczpospolitos pasidalinimo, kurio neišvengė vėlesniam amžiuje.

Senovės Didžioji Lietuvos kunigaikštija garsėjo savo plačia religine tolerancija, kas sudarė pagrindą jos politiniam suklestėjimui. Atėję jėzuitai, iš pat pirmųjų dienų ėmė griauti įvairių tautų ir skirtingų religijų darnų sugyvenimą, kas turėjo priversti prie didžiausios Rytų Europos valstybės sužlugdymo.

Kralikauskas Sirvydo ir Jaknavičiaus asmenyje matė Didžiosios Lietuvos lietuvių apastalus, bet jis nutylėjo, kad Vilniaus Jėzuitų Akademijoje nebuvo įsteigta net lietuvių kalbos katedra. Jėzuitai tik tiek toleravo lietuvių kalbą, kiek ji buvo reikalinga reformacijai nugalėti. Pagal istoriką A. Budreckį, vysk. Pancežinskis 1725 metais pašalino iš Vilniaus bažnyčių lietuvių kalbą, tai ką darė anuometiniai lietuvių apastalai?

Yra dar daug kitų dalykų, kaip Šv. Baltramiejaus skerdynių suklaidotas aprašymas, Petro Skargos neteisingas išaukštinimas, dėl Jono Kalvino mokslo

interpretavimo ir kitko, bet dėl to neverta varginti skaitytojo, nes jau pakankamai paaiškėjo kas ugnimi kaitino Vilniaus akmenis.

Kada pagaliau mūsų istorikai įsisavins seniai žinomą Vakaruose istorinę tiesą, kad kova tarp kontrreformacijos ir reformacijos buvo kova tarp viduramžių epochos ir naujai gimtančio naujųjų amžių pasaulio? Jėzuitų pergalė prieš Lietuvos reformaciją nulėmė DLK grąžinimą į viduramžius, kas apsprendė liūdną lietuvių tautos likimą.

Autorius iš tolo nepagavo DLK istorinio vyksmo XVII a., kurio fone vaizdavo Jaknavičiaus, Sirvydo, kung. Jonušo Radvilos ir kitų veiklą ir jų galvoseną. Negalima daleisti, kad tiek autorius, tiek jūry komisija nebūtų įstengę kritiškiau ir objektyviau pažvelgti į romaną sudarytą tikrovę ir nesiskaityti su meno kūrinio reikalavimais.

Jiems rūpėjo prastėti Vilniaus Jėzuitų Akademijos siekių tęstinumą ir toje dvasioje Kralikauskas sukūrė šį premijuotą romaną, pavadinęs apgaulingą vardu "Ikaitė Vilniaus akmenys", kuris buvo skirtas Jėzuitų Akademijos 400 metų sukakčiai atžymėti.

V. Bielinskij, kovojęs prieš carizmą ir už baudžiavos panaikinimą, pakartotinai statė reikalavimą rašytojams, poetams ir meno kūrėjams, kad jų kūryboje atsiskleistų ne vien gyvenimiškioji tiesa, bet tolygiai savo kūryba turi dvasiniai turintį žmogų, puoselėti žmoniškumą ir laisvės siekimą. Lygiai tai patį dėstė Balys Sruoga ir kiekvienas rimtas literatūros ar bendrai meno kritikas.

V. Bielinskij tarp kitko dėstė: žmogus yra nekaltas, jei gimė baudžiauninko troboje ir laimingu sutapimu išėjo aukštųjų mokslus, bet tapęs rašytoju ima garbinti despotizmą, idealizuoti priespaudos gadinę ir baudžiauninko gyvenimą įvilkti į gražios idilijos rūbus, kas anuomet buvo plačiai prakti-

kuojama. Tos rūšies rašytojus, kurių dabar pilna Sovietijoje, Bielinskij pavadino dvasiniais chamais, kurie, praradę sąžinę ir moralę, nuėjo tarnauti despotams.

Ką tai panašaus matome Kralikausko romane "Ikaitė Vilniaus akmenys". Autoriui nerūpėjo iškelti istorinę tiesą ir parodyti jėzuitų tikrovišką veidą, kurie atėję Lietuvon kryžiuočių ir kalavijuočių pramintais keikliais su tais pačiais uždaviniais ir tikslais. Autorius tolygiai neįžiūrėjo jėzuitų taikomą DLK lietuvių žlugdymo manevrą, kurį dabar kartoja komunistų strategai. Sunaikinti pirma tautos individualybę, tuomet savaimiai žlugti jos tautinė kultūra ir kalpa.

Lietuvos reformacijos, jos vadojų ir pasekėjų suniekinimui autorius nesivaržė, kaip matome iš gausių citatų, pavartoti chamiškus išsireikšimus, šmeižtą ir piktus kaltinimus. Jis vienu geru žodžiu prisiminė apie Martyno Mažvydo išleistą pirmąją lietuvišką knygą, bet apie Didžiosios Lietuvos reformatus už krikščionybės išlikimą mūsų

tautoje. Ar turio šioje vietoje priminti mūsų laudies išmintį, kad šuns balsas į dangų neina?

Lygiai panašiai elgėsi Vilniaus jėzuitų viršūnės. Po pakartotinių reformatus bažnyčių ir mokyklų sudeginimų Jėzuitų Akademijos rektorius pasiūsdavo reformatus kolegijai užuojautos raštą, kuriame apgailestavo nelėmęs įvykius.

Lietuvos protestantai, kaip tolygiai dr. Jonas Šliūpas, buvo ir liko įsitikinę, kad Lietuvos reformacijos sužlugdymas buvo viena iš didžiųjų tragedijų lietuvių tautos istorijoje, apie ką jau ne kartą buvo rašyta. Reformacijos dėka išliko gyva lietuvių tauta, nes suskubo laiku suteikti lietuvišką raštą ir padėti tautinės kultūros pagrindus.

Išlikę lietuviai protestantai Mažoje ir Didžioje Lietuvoje suvaidino itin svarbią rolę tautiniame atgimime, laisvės kovose ir nepriklausomybės atstatyme ir tuomi pelnė sau užpelnytą pagarbą didžioje lietuvių tautos dalyje.

Štai kodėl šis romanas, persunktas neapykanta, sukėlė lietuvių evangelikų ir daugelio katalikų tarpe labai neskanų jausmą, nes sudarko rimtį ir artumą lietuvių tautoje. Galime

RŪKŠTUS LIETUS IR SNIEGAS

Jau kelinti metai spaudoje pranešama, kad Norvegijoje lijo rūkštus lietūs. Kiti pranešimai sakė, kad Šiaurės Kanadoje iškrito rūkštus sniegas.

Lietuvos gyventojam rūkštus lietūs arba sniegas yra toks naujas dalykas, kad jie negali suprasti, iš kur gali atsirasti rūkštus lietūs, o dar rečiau gali būti rūkštus sniegas.

Dabar mokslininkai nustatė, kad yra rūkštus lietūs ir sniegas. Svarbiausia, kad niekas lietaus neragina arba lyjančio lietaus specialiais cheminiais neapkrečia.

Dabar mokslininkai nustatė, kad lietui rūkšti duoda pati gamta. Kaip ji aplaisto mus lietuvi, padarytu iš vandens garų, taip ji tą patį lietuvi, padarytą iš vandens garų, aplaisto dar gamtoje atsiradusiomis rūkštimis.

Savo laiku gamta palaidojo didoką skaičių lapų, medžių ir net gyvūnų. Tie gyvūnai ir žolės pamažu dega. Degimo metu iš lapų ir gyvųjų lavonų kyla didokas kiekis rūkšties. Ta rūkštis kartu su garais pakyla aukštin,

o vėliau ta rūkštis susimaišo su karštais vandens garais. Kai garai atvėsta ir krinta žemyn, tie garai jau būna rūkšties apkrėsti. Tas lietus žemę pasiekia rūkštus, nes tuose garuose yra rūkšties.

Deugiausia dabartiniu metu škrinta rūkštus lietaus Norvegijos ir Švedijos pakraščiuose. Nustatyta, kad ten į viršų pakyla didokas kiekis rūkščių garų, kurie aprūkština krintantį lietuvi.

Be Norvegijos ir Švedijos pakraščiu, rūkštus lietaus yra ir Kanados šiaurėje. Rūkštis pakyla, susimaišo su vandens garais, o vėliau krenta žemyn.

Reporteris

ANKSTI, O NE VĖLAI

— Tas tavo kavalierius, man atrodo, per ilgai sėdi pas tavę vakarais...

— Ką tu, tėti, neilgai sėdi.

— Gerai, gerai... Tik pasakyk jam, kad išeidamas jis neimtu mano rytinių laikraščių...

IMPORTANT NEWS FOR BACKACHE SUFFERERS! MOMENTUM® Tablets are 50% stronger than Doan's.

Before you take Doan's Pills for muscular backache, remember this: MOMENTUM® Tablets are 50% stronger than Doan's. That means MOMENTUM gives you 50% more pain reliever per dose to relieve backache. To reduce pain, soothe inflammation so muscles loosen—you can move more freely in minutes! There's no stronger backache medication you can buy without a prescription than MOMENTUM® Tablets. Take only as directed.

No. 79

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šiokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety.

Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe. Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

by a panel of experts, used as directed. But Anacin gives you more pain reliever than any regular strength headache tablet. Gives you safety you expect with extra strength you want. Read and follow label directions.

TRYŠ NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI ŠIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KYNGAS:

1. — Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
2. — Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
3. — Henriko T. Tamašausko LIETUVIŠKASIS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.

ČEKĮ PRASOME PASIŪSTI, PRIDEDANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, smailiai išleista 150 psl. Kalna \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos antrą kartą nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 145 psl., kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožuolai, paliečiantys to laiko Lietuvos valstybę ir jos kaimynų istoriją 111 psl. Kalna \$3.00. Kietas viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanojimo ir laisvalaikio progoms. Jas iš kitas knygas galima įsigyti atskirai arba Naujienos arba atsiųsti čekį su pinigine perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAVARTAI DOMIUS GYDYTOJO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Gussen — MINTYS IR DARBAS, 250 psl., išleistas 1908 metų įvykių, Jablonskio ir Totoraitis laisvas dienas ir mirtį. \$4.00

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, ju priedėdė, sveikata ir grožis. Kietas viršelis, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštas viršelis tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONIŠ. Keliosios po Europą įspūdingos. Dabar tik \$2.00. Be to, kaip patvirtinti patis, atsiųsime čekį arba money order, prie auksuotų kalnų pridėdant 50c. persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI

Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00

2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.00

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.

Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1779 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-4106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977	pusių metų	\$18.00
Subscription Rates:	tris mėnesiams	\$9.00
Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months, all other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months, Canada \$33.00 per year other countries \$34.00 per year.	vienam mėnesiui	\$3.00
20 cents per copy.	Kanadoje:	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	metams	\$33.00
	pusių metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:		
	metams	\$34.00
	pusių metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio ir priemiesčiuose:		
metams		\$33.00
pusių metų		\$18.00
tris mėnesiams		\$9.00
vienam mėnesiui		\$3.00
JAV vietose:		
metams		\$30.00

NAUJENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Dėl ALTO sujungimo su JAV LB

ALTO ir JAV LB Valdybos atstovų sudarytos sutarties šeštame punkte pasakyta, kad "nutarta" sudaryti komisiją, kuri ištirtų galimybes dėl ALTO ir JAV LB visuomeninio reikalų tarybos "apsisijungimo" arba eventuales ALTO ir JAV LB susijungimo.

1. — ALTO ir JAV LB visuomeninių reikalų tarybos apsisijungimo idėja kėlimas, mano nuomone, yra ALTO, tos garbingos Amerikos lietuvių organizacijų federacijos, įžaidimas.

Kas gi yra ta JAV LB visuomeninių reikalų taryba ir ką ji daro šiandien? Tai Lietuvių Bendruomenės padalinys, sudarytas jos vadovybės tikslu stiprinti ALTO lygiagrečiai Lietuvos laisvinimo veiklą, kuri, tarp kitko, reiškiasi ir ALTO priešinga pažiūra į Amerikos valdžią, į jos politiką Lietuvos laisvinimo klausimais. Ji reiškiasi taipgi griovimu ir mūsų gero vardo Amerikos valdžios akys. Ir štai, dabar keliamas reikalas į tą pačią LB visuomeninių reikalų tarybą įjungti mūsų ALTO.

Pirmiausia, kaip galima sujungti ALTO su ta JAV LB visuomeninių reikalų taryba, kurios pažiūros į Amerikos valdžią ir jos politiką Lietuvos laisvinimo klausimais yra skirtingos? Jei dabar Baltieji Rūmai, žinodami JAV LB neigiamas pažiūras į Amerikos valdžią ir jos politiką, jau atstumiančia ranka įsileidžia mūsų LB, tai kas bus su ALTO, kai jis apsisjungs su tos pačios mūsų Lietuvių Bendruomenės padaliniu, su jos minėta taryba?

2. Antra, kas bus tada, kai JAV LB vyriausioji vadovybė, ALTO "apsijungus" su LB visuomeninių reikalų taryba, sekančią dieną, ar kad ir kiek vėliau, ims ir tą savo padalinį, panaikinti? Tą gi ji gali visuomet padaryti.

3. O kodėl negalima padaryti taip, kad mūsų JAV LB, nusileistų iš savo aukštybių, kur ji skrajoja ir fantazuoja esanti ne eilinė teisinė bendruomenė (Reichsgemeinschaft), bet yra tokia pat eilinė organizacija — draugija, kokios yra ir visos kitos mūsų bei visos Ame-

rikos draugijos pagal veikiančią teisę, t. y. ne kokia "prigimtinė bendruomenė" susieta ne teisės, o pačios "gamtos įstatymu", mūsų neva "lietuvišku krauju", tai gi bendruomenė ne teisine, bet socialine prasme, kuri pagal teisę, įstatymus, nėra joks teisės subjektas. Kada tai galvojame, net ir iš liet. bendruomenės išsiskiriame, tada ta mūsų "prigimtinė bendruomenė", dėl savo didybės nutraukia ryšius su visomis kitomis organizacijomis — draugijomis, net su ALTO, mūsų Amerikos lietuvių organizacijų federacija (Lietuvos laisvinimo darbui) bendrai dirbti. Ir taip tą mūsų JAV LB, savo didybės fantazija skrajoja neva aukštumose, bet iš tikrųjų ji nukrenta į žemumas, nutraukusi visus dvasinius ryšius su kitomis mūsų organizacijomis — draugijomis, kurių mūsų "prigimtinės" bendruomenės vadovybė ir kiti jos veikėjai nei nemėgsta, vadina jas nusigyvenusiomis ir laukia jų greitesnės mirties, kad liktų "gyvą ir galingą" tikslai viena jų "prigimtinė bendruomenė", dargi tokia, kurios nei teisė nepripažįsta...

Todėl mano labai nuoširdus pageidavimas JAV LB Krašto Valdybai nesiūlyti ALTO "apsijungti" su jos padaliniu, su jos visuomeninių reikalų taryba, o pačiai istoti į ALTO, jo federacijos nariu, ką jos yra ir prašęs ALTO savo paskutinės konferencijos nutarimu. Ji bus ALTO labai nuoširdžiai priimta ir pagerbta. Įsijungus gi JAV Lietuvių Bendruomenei į ALTO pilnateisui nariu, lygiomis teisėmis su kitomis ALTO organizacijomis, ir visi LB vadai bei veikėjai, jų tarpe ir jos pirminkas A. Gečys su nariu A. Gurecku ir su jų veiklia ponia Zerr, galės pasireikšti savo veikla ir gebėjimais ne kovodami prieš ALTO, o veikdami jame.

P. Stravinskas

SLAVŲ NUOŠIMTIS LIETUVOJE "NEŽYMI" PADIDĖJO

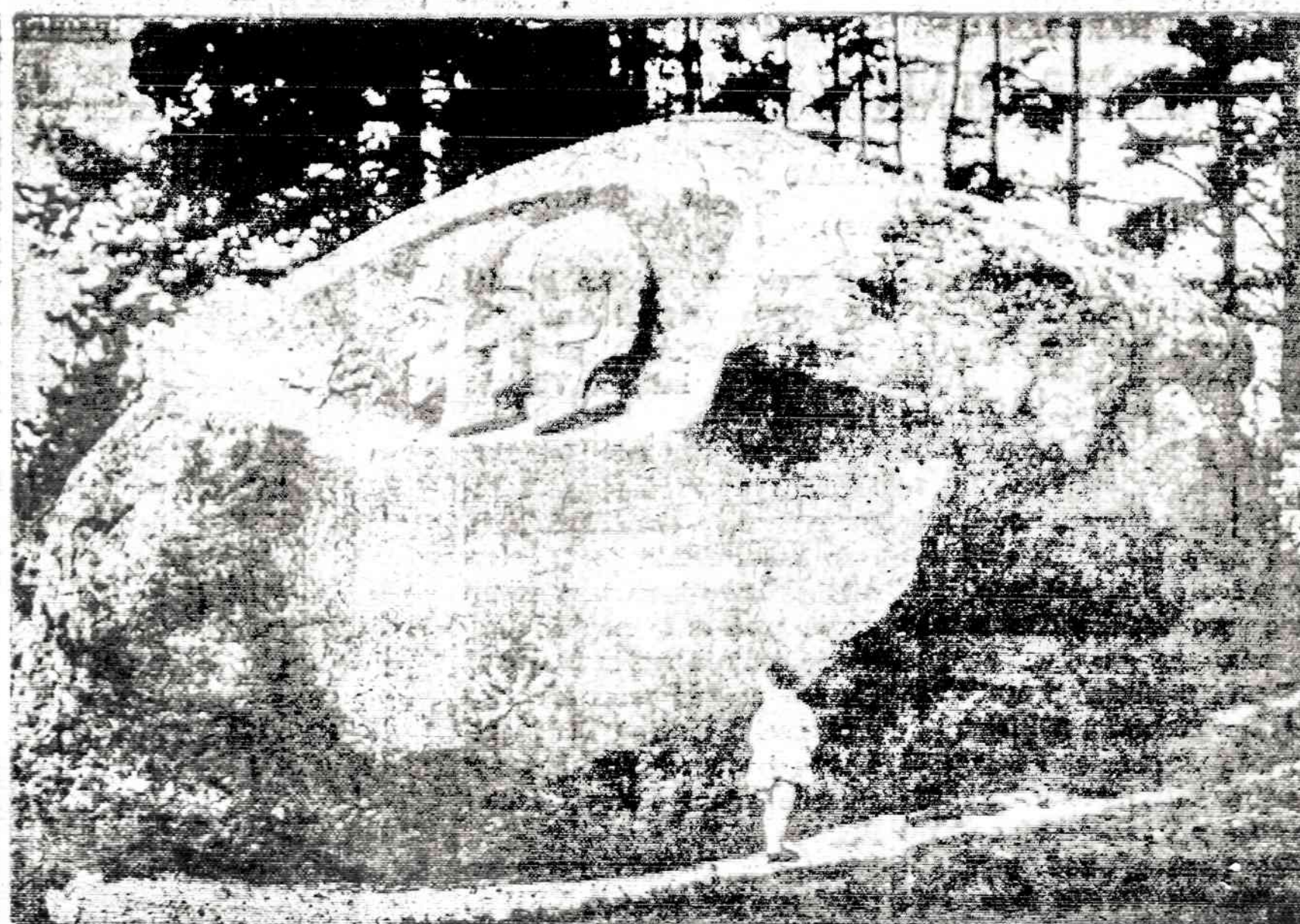
Preliminariai Sovietų Sąjungos gyventojų surašymo duomenys rodo, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje mažėja prieauglis, sparčiai sensta kaimai, tebevyksta urbanizacija ir tebesitęsia rusų bei kitų slavų imigracija. Tokių išvadų prieina sovietologė Ann Sheehy, Laisvės Radijo tyrimo skyriaus biuletenyje (Radio Liberty Research, RL 196/79).

Pasak jos, tarp 1970 ir 1979 metų, "imigracijos nuošimtis bendrame Lietuvos gyventojų prieauglyje padvigubėjo, palyginus su praėjusio gyventojų surašymo periodu (1959-1970). "Imigracija" į Lietuvą ir Estiją sulėtėjusi. Miss Sheehy spėja, kad slavų nuošimtis visose trijose respublikose padidėsias — "nežymiai" Lietuvoje ir mažiau negu 1950-1970 metais Latvijoje ir Estijoje. Duomenys apie pasiskirtymą tautybėmis pavienėse respublikose tebus paskelbti metams baigiantis.

Demografiniu atžvilgiu, rašo Sheehy, Lietuva pradeda panašėti į Latviją ir Estiją: "Tai sukelia rūpesčio tiems lietuviams, kurie buvo įsitikinę, kad aukštesnis gimimų skaičiaus vidurkis jų... katalikiškoje šalyje imunizuos ją nuo slavų imigracijos tokiu mastu, kaip tai pastaraisiais metais patyrė Latvija ir Estija. Tačiau imigracija į Lietuvą dar neatrodo esanti pakankamai gausi, kad galėtų reikšmingai pakeisti šalies tautinę sudėtį".

Tarp 1970 ir 1979 metų gyventojų skaičius Lietuvoje padidėjo 8.7 nuošimčiais. Tai spartesnis prieauglis negu trijose slavų respublikose (RSFSR, Ukraina ir Bielarusijoje), bet žymiai lėtesnis kaip Centrinėje Azijoje. 1959 metais Lietuva užėmė aštuntą vietą tarp sovietinių respublikų prieauglio atžvilgiu, 1970 m. — devintą, o dabar pasitraukė į vienuoliką vietą, pralenkta Tadžikistano ir Kirgizijos.

1959-1970 m. natūralaus metimio prieauglio vidurkis Lietuvoje buvo 33.400; 1970-1979 m. jis nusmuko iki 22.800. Latvijoje ir Estijoje prieauglis dar labiau sumažėjo. Kai 1959-1970 m. "imigracija"

Darius - Girėno iškapotas užrašas

į Lietuvą sudarė 1.88 gyventojų skaičiaus nuošimčių, 1970-1979 metais "imigracijos" dalis pakilo iki 2.11 Lietuvos gyventojų 1970 m. sausio 15 d. nuošimčių. Latvijoje ir Estijoje tas nuošimtis nusmuko nuo 7.55 (L) ir 7.69 (E) 1959-1970 m. iki maždaug 4.5 nuoš. 1970-1979 m.

Ann Sheehy rašo, kad ateities demografinę raidą Pabaltijo respublikose nėra lengva pranašauti. Jos tegalėsiančios pasisemti darbo jėgos, ištekliai iš žemės ūkio. Be to, jų pačių prieauglio nepakaks ateities darbo jėgos problemoms išspręsti. Ant ra vertus, "imigracija" į Pabaltijį galinti sumažėti vien dėl to, kad ateinančiame dešimtmetyje visoje Sovietų Sąjungoje paaštesniantis darbo jėgos problema. (Elta)

Etna užmuše šešis turistus

CATANIA, Sicilija, Italija. — Sicilijos saloje prasižėgęs ugnikalnis Etna trečiadienį užmuše šešis turistus, pasiryžusius pasidžiūrėti į ugnikalnio viršūnę žiojantis. Etna prasižėgė išmesdama karštų akmenų, dujų ir žarijų. Vulkanas buvo prasižėgęs prieš tris savaites, bet vis dar neaprimsta.

Prie žiočių buvo užmušti trys italai, norėjusieji pamatyti veikiantį ugnikalnį, viena prancūzė ir du nepažįstami turistai. Sicilijos policija tvirtina, kad jiems nereikėjo eiti taip arti žiočių. Niekas nežino, kada ugnikalnis prasižėgė ir pradės kelti ir padanges raudonus akmenis, pelenus ir nuodingas dujas. Policija lipančius turistus išpeja,

Rodezijos-Zimbabvės konferencija Londone

LONDONAS. — Ministeris pirmininkas Abel Muzorewa žodžiais išplekė Zimbabvės-Rodezijos partizanų vadus "arogan-tiškais diktatoriškais" ir atnaujino reikalavimą, kad Britanija pripažintų jo sudarytą juodųjų daugumos valdžią. Muzorewa pasakė, kad jis, greičiausia, sutrumpins savo buvimą Londone ir grįš namo, kai tik konferencija baigs rašyti naują konstituciją.

Partizanų vadovai Joshua Nkomo ir Robert Mugabe sutiko pirmiausia išdirbti naują konstituciją terminus, o britų ir Muzorewos delegacijos sutarė, kad tai baigus, reikia imtis apsvaistinti militarinius klausimus.

Ketvirtadienio ryto sesijoje nutarta sesiją Londone atidėti ir duoti Muzorewai daugiau laiko išstudijuoti naują konstituciją.

Ar moksleiviams nupigins važinėjimą į mokyklas?

CHICAGO. — Illinois studentai, kurie iš savo mokyklų ir iš mokyklų į namus važinėja traukiniais, laukia važmos nupiginti visais traukiniais. Ligi šiol tik viena CTA ir Burlington Northern geležinkelio linija studentams ir mokiniams yra nupigins važmos kainą per pusę, bet Chicago & North Western, Milwaukee Road, Rock Island ir Illinois Central & Gulf jokių

nupiginių nėduoda. Šiomis dienomis Illinois legislaturas atstovas Calvin R. Skinner užtikrino, kad visiems moksleiviams važma bus nupiginta.

Vakary Iriane žuvo šimtai žmonių

JAKARTA, Indonezija. — Vakary Iriane įvykęs žemės drebėjimas užvertė lava ir nuodingomis dujomis šimtus salų gyventojų. Dar didesni žmonių skaičiai į kapus nuvarė Vakary Iriano pakraščius užgulusios milžiniškos bangos. Po žemės drebėjimo vakary iraniečiai visuomet laukia didelių jūros bangų, bet jie niekad nematė, kad tos bangos bus tokios didesnės ir mirtinos.

Vakary Iriano provincija (iki 1963 m. buv. Naujoji Gvinėja) užgulusios bangos nušlavė namus, sodus, kelius, daržus ir visą derlingą dirvožemį. Didesnės vandens bangos visas dirvas užvertė kelių pedų baltu smėlio sluoksniu, visai sunaikindamos žemės derlingumą.

Dauguma žmonių žuvo nuo didelių bangų. Vandens paviršiuje išsilaikė tik geri plaukikai, bet tokių buvo mažai.

— Senatorius Edward Kennedy turi išleisti dideles sumas rinkiminei propagandai, nės vi suose laikraščiuose apie jį rašo.

— Chicago's major J. Byrne sakė, kad ji buvo išrinkta be organizuotų darbininkų balsų. Tie balsai jai nebuvo reikalingi.

— Jugoslavijos traukinių nelaimėje žuvo 62 keleiviai ir virš 100 buvo sužeisti.

Baudžios laikai Lietuvoje iki 1863 metų sukilimo

(IS ANDRIAUS RYLISKIO IR JO SENELIO ANUPRO ATSIMINIMŲ)

(Tąsa)

1863 METŲ SUKILIMUI RUOŠIANTIS

Ponai vėl susisupo į savo meškenas. Prieš X dvarą krūmuose suriko pelėda — žmogus. Aš sustabdžiau arklus ir skardžiai sušvilpiau. Prie mūsų vežimo iš krūmų lėtaiėjo žmogus.

— Kas tas negerai, — baimės pakirstu balsu sušnibždėjo Tadeušas.

— Kas jūs būsite? — stebėdamas mus paklausė žmogus.

— Ponai iš Saldutiškio dvaro, — atsakiau ir paklausiau:

— O kas būsi tu?

— Šešuolių dvare vakar žandarai darė kratą. Manau, kad šianakt kunigaikščio Radvilo dvaras irgi žandarų bus apspūtas.

Greičiau iš čia važiuokite. Nuo arklų kelių nuimkite skambučius. Kazokai stovi dvare ir jėms lankyta sulaukyti visus, kurie teiraisis apie ponus.

Mes buvome už kilometro nuo dvaro, bet sviesų rūmuose nesimatė.

Aš nuėjau nuo arklų skambučius ir skubiai kitu keliu pasukęs vadelėmis raginau arklius. Jonas, kuris dėjos gerai žinąs kelią, prieš save žiūrėjo, nieko man nesakydamas. Arkliai truktelėjo ir sugirgždėjo pavazos želvos kryptimi.

Virš galvų drumzlinoje melsvoje migloje pleveno žvaigždės. Jos man atrodė mažutės ir nepaprastai atspalvių, lyg jas kas bėrė. Ponus apėjo miegas. Jie buvo nervingi, nekalbūs ir išsiblaškę. Mus supo žalsvas oras. Pagaltai iš už debesų žalsvas mėnulis. Aplinkui klostėsi sniegoti laukai, miškai, gojeliai ir krūmai apiberti žerėnčiomis sniegulėmis.

Nakvojome Videniškių dvare. Namus pasiekėme kitos dienos popietėje.

PAMALDOS SUKILĖLIAMS

Laikinais einas Saldutiškių dvaro užvaizdos pareigas pan Tadeušas iš kažkur surankiojo ginklų. Dalį jam atvežė besislapstą miškuose rusų kariuomenės šaukiami naujokai nuo Zarasų. Viškas buvo supukuota paprastose dėžėse. Nuolatinis dvaro vyresnis darbininkas Petras man pasakojo, kad tai esą medžiokliniai šautuvai, kardai ir mažosios dėžės revolveriai, o didelės keturkampės dėžės — parako statinaitės.

Su šita manta mes dviem vežimais po porą darbininkų arklų vyko už Moletų 1863 m. ba-

landžio mėn. Vežimai stiprūs, bet arkliai pakinkyti ūkininkiška, būtent: po vieną į jėnas su lanku, o antrieji prie šonų su lauko darbamais pakinktais, kad nesimestų į akis dvaro dalyvavimas sukilime. Tą dieną ukmergėčio Malecko sukilėlių grupei buvo pamaldos miške ir priesaika. Mes vežėme jiems ginklų, o jie parūpino mūsų apylinkės miškų kalvei įrankius.

Moletų paežerės krūmai ir miško lapuočiai dar kelios dienos atgal pumpuruoti, šiandien pasidabinę jaunųjų blizgančiais gležniais lapeliais. Jie šypsojosi saulėtą rytą ir metė ant žemės lengvus nerinių šešėlius. Oras dvelkė ankstybo pavasario gaiva ir kvietė žmogų ieškoti nuotykių. Lapeliai šlamėdami kuždėjo apie ryžtą ir paslaptis. Šnarancio miško gležniams lapeliams atsiliepė gegutė. Kvepiantiems krūmų lapeliams lakštingalėlės ilgesingai suokė savo dainas šaukdamos: "Vyruk, laikyk, tylėk!" Paežerės ir miško kiti paukščiai atrodė nesusukę, bet sūkavo, klykavo medžiuose pavasariškai išdidūs ir linksni. O gal jie klegėjo su dangų tekančiomis žasų ir gervų vilkstinėmis? Straksėdami linksni, judrūs ir triukšmingi žvilbliai čirškė: "žiūrėk, žiūrėk", o kiti jiems atsiliepdavo: "žiūr, žiūr, žiūr".

Tvaikus pavasarinis pušų sakais kvepiantis oras, nauja miško lapuočių žaluma ir triukšmin-

gi, linksni paukštelių čiulbesiai sužadino kažkur giliai samonėje, prislėgtoje sukilimo įvykių viltį, kad tik reikia žiūrėti. "Žiūr, žiūr, žiūr" čirškė aplink žvirbliai ir aš pradėjau klausytis jų nesudėtingos melodijos.

Margas genys stusendamas savo snapu ir visa jėga mušdamas sakė: "tik, tik, tik... Vievstys padangės šaukė: "vyrai, pavasaris, pavasaris". Kanapėtos grietinės balsas šaukė: "grįš, grįš". Riestauodegės kielukės, lakiodamos tarp ežero ir savų lizdų klykė: "Gyvi, gyvi, gyvi".

Pavasario dvelkimo sušildytas vaikus oras nuteikė kiekvieną svajingai. Gilus — aukštas dangus sužadino kiekviename gyvyje džiaugsmą.

Į pamaldas tylūs ir susikaupusius sukilėlius lydėjo vienas kitas pakelės kryžius, gyvenviečių pakelių šulinių svirtys. Niekas nekuždėjo ankstyvą pavasarį pakelės sudžiūvę pernykščių smilgų stagarai, nešabzdėjo dar vos vos iš žemės belendų paparčiai, net ežero pernykščiai bailūs neadrynai buvo ramūs ir nejautrūs vėjelio glostymams.

(Bus daugiau)

VISI HIZNIERIAI
GARSINKITES NAUJENOSE

DR. K. G. BALUKAS

KUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
438 S. Main Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienos ir
kas antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2619 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet,
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-7880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS.
Ofisas 2432 WEST 5th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį,
siekiantis 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezės. Mėd. bėd.
dažai. Speciali pagalba klijoms.
(Arch Supports) ir t. t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11
2866 West 63rd St., Chicago, IL. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

FLORIDA**DR. C. K. BOBELIS**

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel.: (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI**MOVING**

Laidimai — Pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŽEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1499 Kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
— 3:30 val. popiet. Šeštadieniais
ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.

Vedėja Aldona Deukus
Telef.: MEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

KAZĖ BRAZDIONYTĖ
Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki
penktadienio 9 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties,
banga 1490 AM.

St. Petersburg, Fla. 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM banga.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

NAPOLÉONAS TILŽEJE

**VOLDEMARININKAI VOKIEČIŲ
OKUPACIJOS METAIS**

JUOZAS AMBRAZEVIČIUS

(Tęsinys)

Prieš lietuvius mėgino panaudo-
ti ir ginkluotus kitų tautybių
dalinius. Į Lietuvą buvo atsiųsti
policiniam reikalui latviai, es-
tai, ukrainiečiai ir net lenkai.
Policinės pareigos buvo paves-
tos ir ROA (Rusų karo Osvobod-
itel'niaj Armija) daliniam. Jiems
kaip tik buvo pavesta priežiūra
koncentracijos lagerių, kur bu-
vo laikomi daugiausia lietuviai
(Praveniškes). Savo pareigas jie
ėjo uoliai. Nuo jų šūvių žuvo
eilė lietuvių. Dar daugiau —
ROA kariai, būvę karo belais-
viai raudonarmiečiai, gavę gink-
lus, kai kur ėmė plėsti gyventojų
jų, užpildinėti namuose ir gat-
vėse, žudydami pasipriešinū-
sius. Toks teroras buvusių rau-
donarmiečių, kuriems vokiečiai
pavedė saugoti vietos gyventojų
lojalumą vokiečiams, sukėlė vi-
suotinį pasipiktinimą ne tiek
ROA kariais, kiek vokiečiais, nes
buvo priimta, kaip sadištinis
pasitvirtinimas iš lietuvių, pa-
vedant juos jų didžiausių prie-
šų raudonarmiečių kontrolei.

Kas kita su latviais ir estais.
Jie suprato vokiečių siekimus.
Lietuvių pagrindinėje spaudoje
buvo atsiilepta, kad jie dažnai
nematydavo ir negirdėdavo to,
kas lietuviams galėtų pakenkti
darant kratas, saugojant, suimi-
nėjan.

(7) Eksterminacija dėl pylia-
vų. — Vokiečiai mėgino kurti
ūkinius prieš šviesuomenę
arba jos tada vadinamus inte-

lektualus. Buvo įsikėlę į galvą
iš tariai Lietuva pažįstančių
agentų, kad tik intelektualai
Lietuvoje esą priešingi vokiečių
nacionalsocialistinei politikai;
tik intelektualai esą vokiečiams
nepriimtinos nepriklausomybės
idėjos nešiotojai; tik intelektua-
lai s'ekia nepriklausomos Lie-
tuvos. Intelektualai buvo laiko-
mi vokiečių priešais, anglų ir
net bolševikų šalininkais, kurs-
tanciais vokiečiams lojalūs ūki-
ninkus.

Tik nauja karta, kuri būsianti
išauginta vokiečių įtakoje, galė-
sianti atstovauti tikrai lietuvių
tautai, nes ji eisianti su tauta.
Pati dabartinė lietuvių tauta
esanti ūkininkų klase, kuri no-
rinti gerai pirkti, gerai parduoti;
kitokių siekimų, konkrečiai
politinės nepriklausomybės, ji
neturinti. Smerkdamai intelek-
tualus ir prieš juos iškeldami
ūkinius bei skirdami ūkinin-
kam panegyrikas, iš tikrųjų be-
gi vokiečiai nevengė tuos ūki-
ninkus terorizuoti ir naikinti.
Tarp teroro būdų buvo pylia-
vos.

Jau 1942 m. vasario 19 dienos
memorandume žemės ūkio rū-
mai nurodinėjo generalkomisa-
riatui pavyzdžiais, kiek nepake-
liamos buvo pyliavos, kada ge-
neralinis komisariatas paskyrė
išieškauti iš ūkininkų vienkar-
tinės pyliavos 312,000 tonų grūdų
ir 330,000 t. bulvių. Paskirs-
čius grūdų ir bulvių kontingen-

tus tarp ūkininkų kilo skaudžių
kur. oų. Pvz. vienam ūkininkui,
priklausiam apie 165 cent. rugių,
iš to kiek sunaudojusiam 28
cent. sėklai ir pasilikus šeimai
metam 20 cent. buvo paskirta
pyliavos pristatyti 204 cent. duo-
ninų grūdų. Priklausiam apie
200 cent. ir skyrusiam sėklai bei
maistui apie 50 cent. paskirta
pristatyti pyliavos 270 cent. Dėl
to už 1941 metus ūkininkai ap-
skritai tegalėjo pristatyti tik 30
proc. nustatytos normos. Prieš
nepristatancius buvo imtasi rep-
resijų. 1942 keli šimtai ūkininkų
iš Suvalkijos, tarp jų ir moterų,
už pyliavų nepristatymą buvo
išvežti į Vokietijos koncentraci-
jos lagerius, ir apie juos niekas
daugiau nieko negirdėjo. Už py-
liavų neįsilydymą eilė ūkininkų
demonstratyviai buvo sušau-
dyti.

Saudymo represijų mis la-
biausiai garsėjo Vilniaus apy-
gardos komisaras Wulff. Jis
1943 m. išsiuntinėjo vokiečių
karių grupes, kurios ragino py-
liavas atiduoti. Tuo pat metu
komisaro ūkio vad vas (Wirt-
schaftsuehrer) Rexin pats va-
nėjęs ir numatydavo ūkinin-
kus, kurie turėjo būti susau-
dyti, kad įvairių baimės kil-
tiems — po 3-5 ūkininkus iš
valsčius. Paskui atvykę gesta-
pininkai, prisiderindami prie
turgadėnio ar kokios šventės,
visų akivaizdoje numatytas
aukas nušaudavo. Saudydavo
iš užpakalio — pakaušį. Egze-
kucijos vietoje aukas palikda-
vo kelias valandas. Tokių egze-
kucijos faktų pagrindinė spau-
da, pranešė iš Trakų, Pabra-
dės, Rudaminos, Riečės, Pa-
beržės ir kt.

(8) Darbo prievola ir ekster-
minacija. — Darbo prievola
konkrečiai reiškė lietuvių dar-
bininkų gabenimą į Vokietiją
karo pramonės ar ūkio dar-
bam. Vokiečiams tai buvo
ūkinė parama. Paskiau tai bu-
vo ir represijos dėl lietuvių pa-
sipriešinimo. Lietuviams pas-
priešinimas prieš darbininkų
išvežimą reiškė ne tik tautos
gyvyje, potencialo įsilaikymą,
bet ir politinę manifestaciją.
Įlampa iš abiejų pusių labiau-
siai kilo nuo 1943 m. kovo mė-
nesio, kada vokiečiams nepa-

Utenos Draugisko klubo susirinki-
mas įvyks š.m. rugsejo 18 d. 6 val.
vak. Juozas svetainėje, 4258 S. Maple-
wood Ave. Po susirinkimo bus ir vai-
šės.
A. Brokevičius, sek.

SKAITYK PATS IR PARACIN:
DAR KITUS SKAITYTI
DIENRASTĮ "NAUJIENOS"

**TECHNOLOGY
ON THE MOVE****The Well-Dressed Astronaut Of The '80s**

When America's new Space Shuttle orbiter enters service, the astronauts aboard will use an advanced space suit developed for the National Aeronautics and Space Administration.

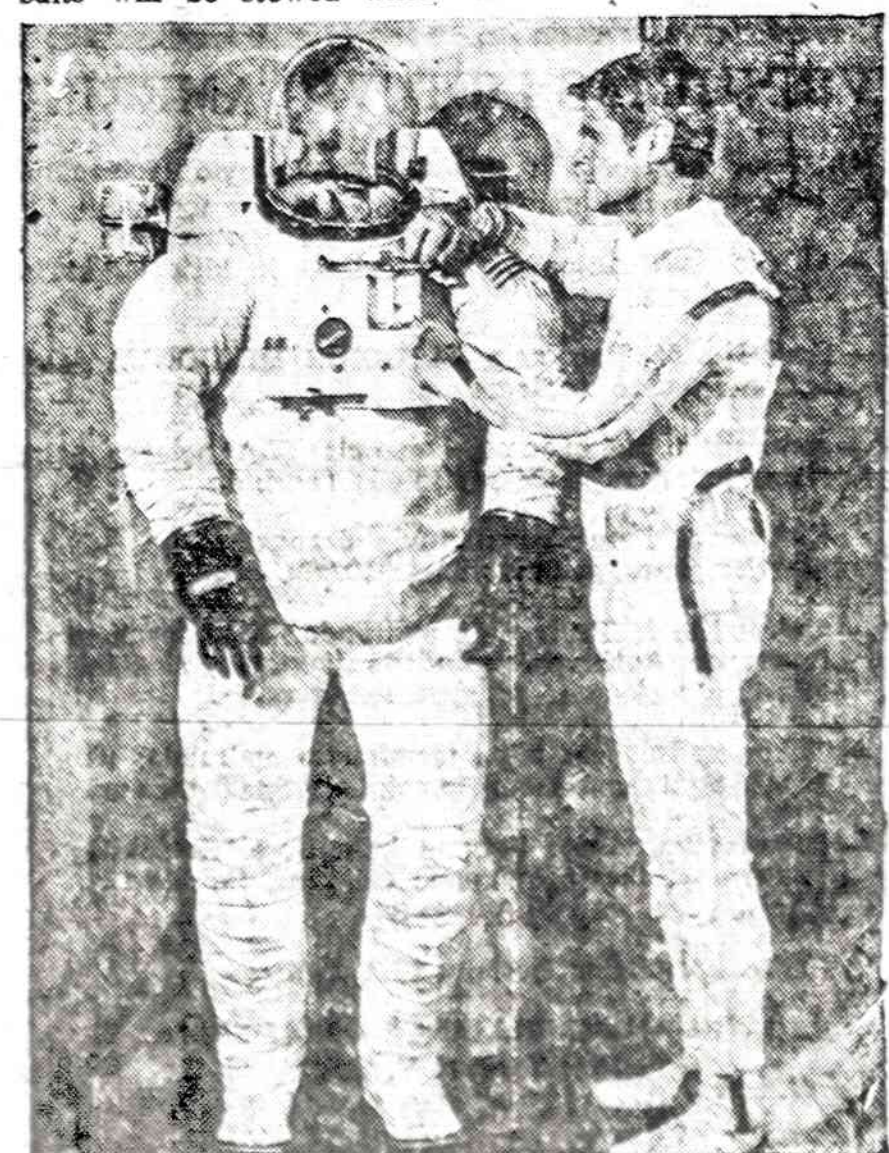
The two-piece suit consists of a flexible pants portion and a hard upper section. A permanently attached backpack contains the suit's life-support system; the control unit on the chest regulates and monitors the system.

The demonstrator space suit, below, is mounted on a simulated Space Shuttle bulkhead to illustrate how actual suits will be stowed when

not in use. Both its back-
pack and control unit are
mockups, but the suit itself
can actually be pressurized.

The engineer in the photo
is modeling an undergarment
that will cool and ventilate
astronauts inside their space
suits. Excess body heat is
removed by water circulated
through thin plastic tubing
woven into the garment's
fabric, and by oxygen carried
through the hose-like tubes
along the legs, arms, and back.

Because of its two-piece
design, the new suit is easy to
don. The entire process —
from pants to helmet and
gloves — takes about five
minutes.

**SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI**

"Saulė ir skydas yra Viešpats, malonė ir garbė Jis suteikia. Vieš-
pats neatsako gera tiems, kurie elgiasi nekaltai". — Psalmė 84:11.
Mūsų tekstas suteikia daug paguodos Dovo d. klasei, Dievo mylimie-
siems, pateptiesiems, Kristaus kūno nariams. Tokiems Viešpaties Dievas yra
saulė ir skydas. Jis apšviečia juos ir teikia jiems gausių palaimų ir sergi
nuo viso, kas galėtų juos sužeisti. Visa turi išvien veikti naudai tu, kurie
jį myli ir yra jo pašaukti, kaip jo nutarta. Turėdami tad tokius palaimin-
tus užtikrinimo žodžius, džiūgaudami mes galime žiūrėti į ateitį, pilnai ti-
kėdami, kad turėsime dalies pažadėtame garbingame atlyginiame, kuris yra
prirengtas ir siūlomas nuolankiems, pasišventusiems ir ištikimiems Jėzus
Kristaus pasekėjams.

SV. RASTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10305

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios

Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

EUDEIKIS**GAIDAS -- DAIMID**

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUSTĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

*

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLympic 2-1004

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

ST. PETERSBURG, FLA.

VIKTORIJA JAKOBSON PAGERBIMAS

Gegužės mėn. 19 d. Lietuvos Vyčių kuopa St. Petersburgu suorganizavo savo narių Viktorijai Jakobson pagerbimą už jos lietuvišką patriotinę veiklą.

Pagerbimas, skaitlingai svečiams susirinkus, įvyko Kapok-Tree restorane, pravedėjas buvo J. Valauskas.

Skaniai užkandžiaujant, linksma kupletų forma O. Galvydienė paskaitė apie Viktorijos Jakobson veiklą ir jos vargus. Ji išjudina visus lietuvišką vėžimą — flotą, šv. Jono bažnyčioje pamaldas, dalyvaujant dideliu skaičiu amerikoniškos visuomenės, televizijos pasirodymus, išrūpino Vasario 16 d. proklamaciją — Lietuvii dieną, miesto savivaldybės iškabina lietuviškas vėliavas. Jos rūpesčiai nuvežta lietuviška vėliava net į sostinę Tallahassee, kuri neužilgo plevėsuos tarpe kitų tautų vėliavų.

Prel. J. Balkūnas savo kalboje išsamiai ir teisingai apibūdino Viktorijos Jakobson veiklą. Bendrai kalbėdamas apie St. Petersburgą pareiškė, kad lietuviškas veikimas šiame mieste išsivystė todėl, kad atsirado didelis skaičius asmenybių, kurie aukojasi, dirba lietuviškam labui. Šių asmenybių tarpe yra ir Viktorija Jakobson. Ji, turėdama pažintį tarp įtakingų valdžios pareigūnų, gauna progos daug patarnauti lietuvių vardui išgarsinimui.

Pagal prel. J. Balkūną, mūsų lietuviškame veikime, deja, atsiranda daug šiaurų skersvėjų, kurie paraližuoja veikimą ir pastangas.

Kada Viktorija Jakobson per didelį vargą iš Floridos gubernatoriaus išrūpino Vasario 16 d. proklamaciją, skelbiant visoje Floridoje Lietuvii Dieną, ir pristatė ją Lietuvii Amerikos klubui, kad visiems paskelbtų, klubo valdybai pasitarus, proklamacija nebuvo leista nei paskaityti, nei pakabinti.

Baigdamas, prelatas palinkėjo p. Viktorijai Jakobson neužmigti ant laurų, bet dar daugiau dirbti.

Po to buvo įteiktas Viktorijai Jakobson pagerbimo lapas su parašais, paruoštas dailininko J. Juodžio.

Toliau sekė sveikinimai. Vyčių pirm. A. Mažeika iškėlė Lietuvos Vyčių nuopelnus Amerikoje ir džiaugėsi turėdamas veiklią narę p. Jakobson.

P. D. Bobelienė sveikindama labai optimistiškai pasidžiaugė, kad dauguma mūsų lietuvių vaikų yra gimę ir augę čia Amerikoje, bet rūpinantis jų tautiniu auklėjimu jie išaugs gerais lietuvišiais patriotais, kokiais yra Lietuvos Vyčiai ir jų tarpe Viktorija Jakobson.

P. E. Grūšienė sveikindama daugiau palietė asmeniškus reikalus. Ji pabrėžė, kad Viktorija Jakobson ne tik laiką ir jėgas aukojama lietuviškam veikimui, bet daug aukoja ir pinigų. Iš ap linkos gauna labai daug trukdymų ir nemalonių, bet p. Viktorija to nepaiso, visiems atleidžia ir toliau eina savo kilni keliu.

P. Stanienė sveikino St. Petersburgo Katalikių Moterų kuopą.

Po to sekė p. Viktorijos Jakobson žodis — padėka už surengtą pagerbimą. Ji pareiškė, kad ji dirba siekiant atlikti savo lietuvišką pareigą.

Užbaigimui sugiedota „Ilgiausių metų“.

TRUMPAI

— **Marija Rudienė**, BALF'o centro valdybos pirmininkė, maloniai sutiko dalyvauti ir pasakyti pagrindinę kalbą Cicerio skryliaus metinio susirinkimo proga rengiamame BALF'o 35 metų sukakties minėjime š.m. rugsėjo 23 d. Minėjimas š.m. rugsėjo 23 d. Mišiomis 10 val. 30 min.

PLATINIMO VAJAUS ANTROJI FAZĖ

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

Naujiems skaitytojams, užsisakantiems Naujienas iki šių metų pabaigos, duodama nuolaida. Kviečiame pasinaudoti proga.

NUO RUGSĖJO PRADŽIOS IKI ŠIŲ METŲ PABAIGOS NAUJIEMS SKAITYTOJAMS SIŪSIME NAUJIEŅAS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visus ir visus į platinimo vajuos talką!

Prenumeratos pratęsimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIEŅOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

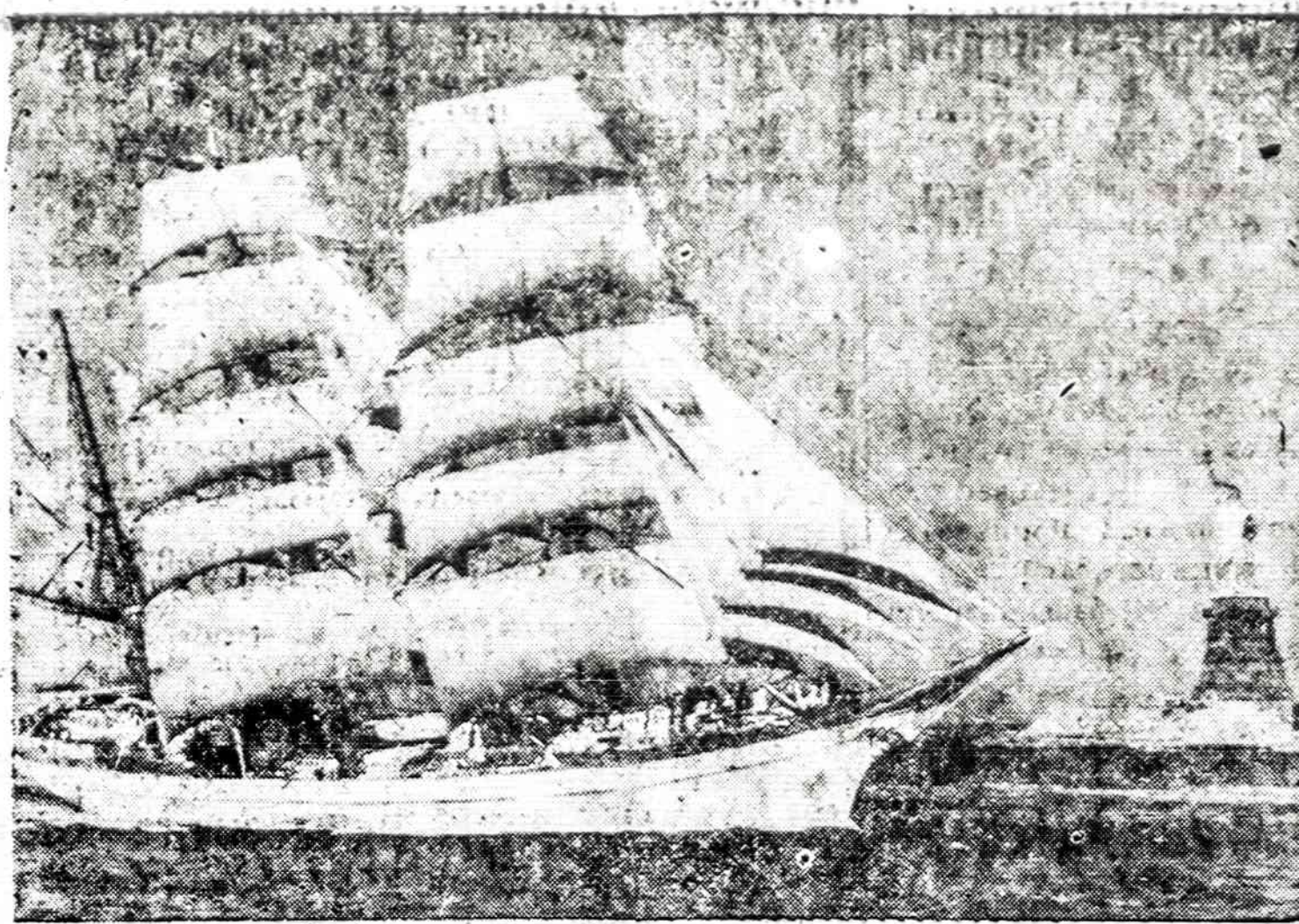
• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydamas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

• Užsakau Naujienas kaip dovaną savo, kuris yra naujas skaitytojas. Priede dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

Sponsorius pavardė, vardas ir vietovė

• Platinimo vajuos proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamas dol.
Pavardė ir vardas
Adresas

• Platinimo vajuos proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.
Pavardė ir vardas
Adresas

Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Giedos solistė Danutė Stankevičiūtė ir parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Skridulio. Tuojau po pamaldų minėjimas bus tiesiamas parapijos salėje. Po minėjimo įvyks skyriaus metinis narių ir aukotojų susirinkimas. Pertraukos metu bus užkandžiai. Kviečiami visi gausiai dalyvauti.

— **G. Maciūnienė** išrinkta Tautodailės Instituto Philadelphia skyriaus pirmininke, M. Raugienė — sekr., D. Šurėnienė — išdininke. Institutą įsteigė dail. Anastazija ir Antanas Tamošaitiai, Kingston, Ont., Kanadoje.

— **Sveicarijos LB** užsakė šio krašto universitetams „Encyclopedia Lithuanica“, visus 6 tomus. Sveicarijos LB pirm. yra dr. Alfonsas Kušlys.

— **Jonas Mačys**, gyv. Hamiltone, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, buvo sunkiai susirgęs, bet po dviejų operacijų jaučiasi gerai, nors namuose atšventė 80 metų sukaktį.

— **Charles A. Venckus** ir **Susan M. Shizas** iš Chicago baigė Southern Illinois universitetą bakalauro laipsniais.

— **Ponia V. Anyšienė** padovanojo Toronto Lietuvii Namams datig vertingų ir retai gaunamų knygų, taip pat du gražius paveikslus-portretus: E. Platerytės ir B. Radvilaitės.

— **Gilberto Urbono** leidžiamas ir redaguojamas prieškomunistinis politinio ir ekonominio realizmo mėnesinis laikraštis „Speak Up“. 8-9 nr. jau atėjo JAV gyvenantiems skaitytojams. 24 didelio formato puslapiuose telpa įvairių straipsnių ir prieškomunistinės veiklos informacija. Tai labai pageidaujamas anglų kalba laikraštis pavergtų kraštų kilmės amerikiečiams ir kanadiečiams, nors Kanadoje jį daugiausia prenumeruoja anglų kilmės kanadiečiai. Kainuoja metams \$7.50, pusei metų \$4, atskiras numeris 75 centai. Adresas: „Speak Up“, P.O. Box 272, Station „B“, Toronto, Ont., Canada, M5T 2W2.

• **Chicago Lietuvos Taryba** rengia ekskursiją autobusi į JAV Amerikos Lietuvos Tarybos Kongresą, kuris įvyks Clevelande, Hollenden House patalpose, š.m. spalio mėn. 13-14 d. Autobusas iš Chicago išvyksta spalio mėn. 12 d. (penktadienį) 6 val. vakare (Washtenaw ir 69 gt. kampas). Iš Clevelando grįžta į Chicago spalio 14 d. vakare. Kaina asmeniui ten ir atgal 35 doleriai. Pinigai sumokami iš anksto. Registruotis iki rugsėjo mėn. 28 d. Chicago Lietuvos Taryboje, 2606 W. 63rd St. Tel. (312) 778-6900 nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Informacijos teikiamos nurodant telefoną. (Pr.)

• **SPECIALI 20% NUOLaida PRISTACIUS ŠI SKELBIMAI**

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.
MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIO

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
V. VALANTINAS

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 92 metus.

- SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbsti ir kitiems, kurie tuo darbus dirba.
- SLA — išmoko daugiau kaip ASTUONIS MILLIONUS dolerių apdraudę savo narius.
- SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis SLA nario peino, na riams patarnauja tik savišalpos pagrindu.
- Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.
- SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir ju gyvenimo pradžiai.
- SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdraudą: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.
- SLA — kuopų vyra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie Jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
New York, N.Y. 10001
207 W. 30th St.
Tel. (212) 563-2210

MA. Auksiniai ir sidabriniai re teželiai, žiedai, gintariniai karo liai, auskarai ir kiti papuošalai PERKAME sidabrinės ir auksinės monetės bei pašto ženklų kolekcijas. Mokame aukštas kainas. PATRIA, 4207 So. Sacramento - prie Archer.
Tel. 247-5081 (Pr.)

NAUJI LAIMEJIMAI STROKUI IŠVENGTI

Pagaliau pasiektą didelę pažangą gydyme, kuris gali apsaugoti žmones nuo staigaus stroko pasireiškimo.

Kaip žinia, strokas pasireiškia tik tada, kaip atsiranda įsėjami ženkliai pas sergančius asmenis. Ties ženkliai vadinami „transient ischemic“ atakomis (TITs). Tos atakos ilgai nesitęsios, jos išaukia staigiai nedarbingumą — numbness ar silpnumą limbe, matyme, klausyme arba kalbant, svyravime nepastovume.

Į naujas preventyvinės priemonės įeina vaistai ir operacinė procedūra. Paskutiniai įrodymai vaistų veikimo grupėje, pasirodė visiems žinomas aspe rinas, įspėjimas stroko pasireiškimo dideliu procentu pas TIA ligonius, ypačingai pas vyrus.

Nauja chirurginė procedūra, vadinama „extracranial/intracranial bypass“, naudojama TIA pacientams, kurie nerodo paagrėjimo, kai naudojamos kitos gydymo priemonės.

Nors šis ir eksperimentalinis būdas, bet jau naudojamas Europoje ir JAV-bėse su gerais rezultatais.

William Cole, iš „Modern Maturity“, July, 1978

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikatu Jums gali padėti teisininko Prano Šulo paruošta, — teisėjo Alphonso Veltis peržiūrėta, „Sūduvos“ šleista knyga su legališkomis formomis.

Knyga su formomis gauna na Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00. Pašto išlaidoms pridėti 90c.

Juozo Šmotello

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Grazi, lengvai skaitoma ir domi 250 puslapių knyga su- trauka autoriaus troboje.

Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiminti. Kitur gyvenantieji prašomi užsakyti paštą.

Knygos kaina — 5 doleriai. Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART PUMP

REAL ESTATE

Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS. DEL VISŲ INFORMACIJŲ KREIPTIS Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

8 KAMBARIŲ mūrinis bungalow, įrengtas skolas, 3 toaletai, didelis garažas, arti Marijos mokyklos ir Sv. Kryžiaus ligoninės. Tuo galima užimti.
2 PO 4 MŪRINIS Brighton Parke. Palikimas. \$47,000.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7873,

839-1784 arba 839-5568.

M. L. S.

Gausus namų pasirinkimas pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Įvairi apdrauda — INSURANCE

BUTŲ NUOMAVIMAS — parenkam nuomininkus

4243 W. 63rd St., Chicago

Tel. 767-0600.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

SHEET METAL

Setup experience helpful. Lead man. Setup & operate.

456-7300

Ask for Bill

TOOL & DIE MAKER

Experienced die maker to maintain dies in metal stamping plant. Good salary and insurance benefits. Call Ken Girard

C.J.B. — 3161 N. Elston

267-2794

DIE SETTER

Experienced. Progressive dies & automatic feeds. Benefits.

267-2794

C.J.B. INDUSTRIES

3161 No. Elston

Helps Shrink Swelling Of Hemorrhoidal Tissues

caused by inflammation
Doctors have found a medication that in many cases gives prompt, temporary relief for hours from pain and burning itchin hemorrhoidal tissues, then helps shrink swelling of these tissues caused by inflammation. The name: Preparation H®. No prescription is needed. Preparation H. Ointment and suppositories. Use only as directed.

ENERGY WISE

Limit use of dishwasher to once a day, after the evening meal, and cut excessive use of water and electricity.
Don't be a Born Loser!

ELECTROS (IRENGIMAI, PATAISYMAI)
Turis Chicago miesto leidima. Dirbu ir užmiesčiuose greit, garantuoti ir sažiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

D E M E S I O
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$98 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel: YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškviėjimai, pildomi piliečių prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent
3208 W. 95th St.
Everg. Park, Ill.
60642, - 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

NAMŲ REMONTAS

Langai — Durys — Porčiai — Cemento laiptai — Saligatvės ir kita.
Kalbame lietuviškai
Tel. 476-5635

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

J. VENCKAUSKAS

REMODELING

Atlieka įvairius namų teismo darbus.
Tel. 582-7606

LIETUVIS

DAŽYTOJAS

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Dėzo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas.

Skambinti YA 7-9107

STASYS SAKINIS

— Čikagoje kalbama, kad kardinalas Cody rengiasi išeiti at-sargon, kai pasibaigs popiežiaus Jono Pauliaus II vizitas Čikagoje spalio mėn. pradžioje.